

WERKZAAMHEDEN NET VOOR 'STORMSEIZOEN' GEREED

Stuw in de Hollandsche IJssel weer compleet

Uiterst voorzichtig tilden maandag 11 september twee 400-tons bokken van Smit Tak een stormstuw van de kade van het Schiedamsche staalconstructiebedrijf HBG Civiel op een ponton in de Wilhelminahaven. Na een tocht van 25 kilometer over de Nieuwe Maas en Hollandsche IJssel werd het 550 ton zware stalen gevaarte een dag later op zijn plaats gehangen tussen de betonnen heftorens van de Algerabrug in Krimpen aan den IJssel.

Het terughangen van de 'wasserblau' gespoten stalen schuif was het sluitstuk van een hectische bouwklus. Opdrachtgever Rijkswaterstaat wilde de nieuwe benedenstroomse stuw in ieder geval voor 15 oktober - de aanvang van het stormseizoen - volledig operationeel zien. Omdat de werkzaamheden pas in mei van dit jaar konden beginnen, moest HBG wekenlang 24-uurs diensten draaien om aan die eis te voldoen.

De originele stormvloedkering, die sinds 1958 in gebruik was als onderdeel van het eerste gereed gekomen Deltawerk, sneuvelde in oktober 1998. De kapitein van een tanker had toen 's nachts de neergelaten kering te laat in de gaten. De klap waarmee het schip zich in de wand boorde, moet zo groot zijn geweest dat de brugwachter bijna uit zijn toren tuimelde. Eén seizoen functioneerde de stormvloedkering met een noodverband. Een nieuwe stuw werd echter noodzakelijk geacht. De stormvloedkering tussen Krimpen en Capelle aan den IJssel speelt een cruciale rol in de verdediging tegen het water van een uitgestrekt laaglandgebied.

Aanleiding voor de bouw was de watersnoodramp van 1 februari 1953. Deze stormvloed was de grootste sinds de St. Elizabethsvloed van 1421. Hoofdwaterkeringen raakten over een lengte van 187 kilometer beschadigd, 1835 mensen verdronken en 150 duizend hectare land liep onder water. En toch had Nederland feitelijk geboft. Als door een wonder kon een catastrofale dijkdoorbraak bij de Hollandsche IJssel voorkomen worden. Bij toeval was juist rond het moment van de stormvloed de rivierafvoer abnormaal laag. De bewoners van het rondom liggende poldergebied hadden geen schijn van kans gehad op overleven. Met een bodemligging van 6,20 meter beneden N.A.P. is dit het laagste deel van Nederland. Het water had over

'putten' als Alexanderpolder en over Rotterdam door kunnen stromen tot aan Scheveningen, Gouda en Amsterdam.

Al in januari 1954 startte de bouw van een beweegbare stormvloedkering. Die zou scheepvaart en waterhuishouding minimaal belemmeren. De schuiven worden alleen in noodgevallen neergelaten. Ze sluiten de tachtig meter brede rivier hermetisch af. Schepen passeren dan door de naastgelegen schutsluis. In oktober 1958 werd de eerste stuw operationeel. In 1976 werd als extra beveiliging bovenstrooms een tweede geplaatst.

Lichter

"Herstel van de beschadigde stuw was onmogelijk, omdat er niet alleen een gat van vijf meter in zat, maar ook de constructie totaal verbogen was," zegt project engineer Erika van Dalen. Alleen de twee eindsecties

zijn hergebruikt, de rest werd door een schaar tot schroot verhaapt. Bij de bouw van de nieuwe stuw kon HBG Civiel werken op basis van de tekening van de tweede schuif. Tussen de eindsecties zijn drie nieuwe secties gebouwd. Tegen de 82 meter lange en twaalf meter hoge keerwand die ze gezamenlijk vormen is een nieuwe boog gebouwd. Het onderscheid tussen oud en nieuw is duidelijk zichtbaar. De twee oude stukken zijn in elkaar geklonken, voor de nieuwe secties zijn voorspaninjectionebouten gebruikt. De achtduizend bouten werden tijdens de bouw tot driekwart van de benodigde spanning aangedraaid. Toen de hele constructie was opgebouwd, werden ze aangedraaid en geconserveerd door inspuiten van injectiehars. Omdat veel kon worden gelast en klinknagels ontbreken, is de nieuwe stuw geen 700 ton, zoals het oude exemplaar, maar 570 ton. In Krimpen aan den IJssel is het gevaarte met nog eens tweeduizend voorspaninjectionebouten vastgemaakt aan de gietijzeren stukken van het hijsmechanisme in de heftorens. Van de contragewichten kon, gezien het geringere gewicht van de stuw, een flink stuk worden afgezaagd. De stormstuw moet een hoogterval van het water tot 4,5 meter het hoofd kunnen bieden.

Op vrijdag 7 oktober om 16.00 uur moet de stuw volledig operationeel zijn. Tot dan wordt gewerkt aan het meten van de kabelspanning, het resetten van de instellingen en het testen van stuw in de rivierstroom. ◀

Tekst: Edo Beerda

Foto: Ries van Wendel de Joode

